

'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'

לכבוד

הגב' ענבל חזקאל-גורדון

רכזת הוועדה להערכת איכות תכניות הגיה"ר

ג"נ שלום וברכה,

הנדון: התייחסותנו לדוח הוועדה להערכת איכות של תכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בגיל הרך במכללות לחינוך

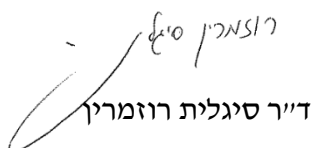
אנו מבקשים להודות לחברי הוועדה על הדוח ועל הביקור במכללתנו.

בעקבות הביקור והדוח עבדנו על יישום ההמלצות, חלקן מיושמות כבר וחלקן ייושמו בהמשך.

אנו שמחים להגיש בזאת את הדיווח המתאר את יישום ההמלצות על פי הסעיפים שהוצגו בדוח; בסופו בחרנו להציג שלושה פרויקטים חשובים שהמכללה מקדמת במסגרת מסלול הגיה"ר.

בשלב זה איננו מעוניינים בפרסום תגובתנו באתר המל"ג.

לעיונכם,

ד"ר סיגלית רוזמריין

ראש בית הספר לחינוך ולהוראה

פרופ' שמואל סנדלר

נשיא המכללה המאוחדת

אמונה – בית הספר להוראת האמנויות

מיסודה של מכללת אמונה

רח' דרך בית לחם 104 ת.ד. 10290

טלפון: 02-6733767 פקס: 02-6711372

ירושלים מיקוד 91102

אפרתה – בית הספר לחינוך ולהוראה

מיסודה של מכללת אפרתה

רח' בן יפונה 17 ת.ד. 10263

טלפון: 02-6717744 פקס: 02-6738660

ירושלים מיקוד 9110201

חלק א' – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה

המלצות הכרחיות

צעדים ליישום / המלצות שיושמו	ההמלצות	מספר	תחום
<p>המכללה משתתפת בהוצאות של כנסים ופעילויות מחקר וכן בליווי מרצים חוקרים על ידי יועץ מחקר. כמו בכל המכללות, אין במכללה תקציב למחקר כחלק מהמשרה. שלושה מרצים המלמדים במסלול בהיקף רחב ישתתפו בעריכת מחקר משותף בנושא תפיסת ילדים לגבי אנשים עם מוגבלויות בשנת הלימודים תשע"ח. הנהלת המכללה תקדיש תקציב ליועץ מחקר, שילווח את הקבוצה וייפגש אתה אחת לשלושה שבועות. מפגש ראשון התקיים ב- 17.9.2017. כמו כן ד"ר דוד ברודי, מומחה בתחום הגיל הרך, שהיה עד לפרישתו דיקן המכללה, יו"ר ועדת המחקר וראש החוג לגיל הרך, מלווה מחקרים בחוג בתחום הגיל הרך.</p>	<p>לקדם תכנית ברורה לפיתוח המחקר בגיל הרך על ידי סגל המסלול.</p>	<p>1</p>	<p>הנהלה</p>
<p>כבר לאחר ביקור הוועדה במכללה הוחל בפעילות לשיתוף הסגל בתכנית החוג. נערכו התאמות בין הסילבוסים של הקורסים השונים באותו תחום (לדוגמה: הקורסים התפתחות שפה וניצני אוריינות ואחרים) עם הדגשים מיוחדים לכל קורס. הסילבוסים נבנים בשיתוף עם מרצים המלמדים בקורסים מקבילים או משיקים בהתאמה למסלול הגיל הרך. לקראת שנת הלימודים תשע"ח נקבעו שלושה מועדים לאורך השנה לישיבות של חברי סגל המסלול לגיל הרך, המועדים הם: 25.9.17 - לפני תחילת שנת הלימודים (מצורף סדר היום וסיכום של ישיבת מרצי החוג לגיל הרך – נספח מס' 1 בעמוד 10 בקובץ זה, וכן סדר היום וסיכום ישיבת מדריכים פדגוגים – נספח מס' 2 בעמוד 15 בקובץ זה). 29.1.18 - בתום מחצית א 18.6.18 - בתום מחצית ב המפגשים יעסקו בתכנית הלימודים ובבדיקת התיאומים, ובצרכי החוג.</p>	<p>צורך בשילוב חברי סגל המסלול לגיל הרך בתכנון תכניות הלימוד, ובפיתוח תכנית המשך בכל הנוגע לגיל הרך.</p>	<p>2</p>	

חלק א' – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה

המלצות הכרחיות

צעדים ליישום / המלצות שיושמו	ההמלצות	מספר	תחום
<p>א. המכללה שואפת לקדם מרצים בעלי ותק והיקף משרה מתאימים המלמדים בחוג הגיה"ר על מנת שיעמדו בקריטריונים הנדרשים לסגל הליבתי.</p> <p>ב. המכללה הרחיבה היקפי משרה של מרצים בעלי הפוטנציאל המתאים ביותר לעמוד בקריטריונים (חגי ניקריטין, רותי נאמן, ד"ר עטרה פישר).</p> <p>ג. ארבעה מרצים של החוג המקדישים את מירב זמנם לעבודה במכללה לומדים לקראת התואר השלישי (חגי ניקריטין, רותי נאמן, שרון קפלן, יערה שילה).</p> <p>ד. בתשע"ח הצטרפו לסגל ההוראה שתי מרצות בעלות תואר דוקטור (ד"ר ליאורה מוס לוי, ד"ר אורית אלגאוי הרשור).</p>	<p>לבסס סגל ליבתי בגיל הרך אשר מקדיש את מירב זמנו לעבודה במכללה.</p>	3	סגל ההוראה
<p>יש תקנון ברור המושתת על תקנון משרד החינוך והנחיות המל"ג, ועל פיו נקבעות דרגות הקידום והזכאות להן (מצ"ב התקנון נספח מס' 3 בעמוד 18 בקובץ זה). התקנון מפורסם בחדר המרצים ומופץ למרצים מידי שנה באופן מסודר. ועדת הקידום פונה באופן אישי לזכאים לקידום ומלווה אותם.</p> <p>התקנון הוצג למרצים במפגש החוג בפגישה שנקבעה ל 25.9.17.</p>	<p>לקבוע ולפרסם כללים ברורים לקידום חברי הסגל.</p>	4	
<p>א. המכללה תומכת במרצי החוג (שרון קפלן) באישור חל"ת לסיום הדוקטורט.</p> <p>ב. המכללה תומכת אקדמית וכלכלית בעריכת מחקרים ובכתיבתם.</p> <p>ג. המכללה משתתפת בהוצאות לכנסים אקדמיים – השנה כמו גם בשנים האחרונות יצאו מרצי החוג לכנסים אקדמיים בחו"ל בתמיכת המכללה.</p> <p>ד. מענקי מחקר מסוגים שונים (תרגום, עריכה, עיבוד סטטיסטי ועוד) מוענקים למרצים חוקרים.</p> <p>ה. למרצים יש אפשרות לקבל תמיכה במחקר בליווי אישי מיועץ מחקר מטעם המכללה.</p> <p>ו. אנו מקווים שעם המעבר הצפוי לות"ת יוקצו משאבים אשר יאפשרו להגדיל את התמיכה במחקר ואת הגישה לקרנות מחקר.</p>	<p>לתמוך בהתפתחות מקצועית של חברי הסגל, ולאפשר להם לשלב כחלק ממשרתם השתתפות בכנסים ובפעילות מחקרית.</p>	5	

חלק א' – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה

המלצות הכרחיות

צעדים ליישום / המלצות שיושמו	ההמלצות	מספר	תחום
<p>בחטיבות הדעת המכללה מתארגנת בתשע"ח לקראת תשע"ט לייחוד קורסי החטיבות לחטיבה צעירה - גיה"ר ויסודי. כך גם בקורסי החינוך הרלוונטיים. נציין כי קורס המחשבים בחינוך כבר שנים רבות הינו מיוחד לגיל הרך ומותאם לצרכים של המסלול. בשלב זה כבר החלו סטודנטיות היסודי בתכנית מותאמת בספרות לחטיבה הצעירה. סטודנטיות הגיל הרך מתוכננות להשתלב בהמשך בקורסים אלה.</p>	<p>להפוך את תכנית הלימודים כולה רלוונטית ומעודכנת להכשרת גננות לעבודה עם ילדים בגיל הרך ולקשר בין חטיבות הלימוד שכיום נפרדות מתכנית הגיל הרך.</p>	6	<p align="center">תכנית הלימודים</p>
<p>בהתאם להמלצת הוועדה, בניית הקורסים הייחודיים לחטיבה הצעירה תהיה בעבודה משותפת של המרצים הדיסציפלינריים ושל מרצי חטיבות הדעת והחינוך, כמובן בהנחיית ראשי החוגים.</p>	<p>לדאוג לשיתוף ראשי החוג וחברי הסגל של החוג לגיל הרך בעיצוב והתאמת הקורסים, של "חטיבת קורסי החינוך" וקורסי חטיבות הדעת, הכרחי לקיומה של התכנית.</p>	7	
<p>הסילבוסים של כל הקורסים עודכנו בהתאם להנחיות הוועדה ולהערותיה תוך התאמתם המלאה להכשרת מחנכות לגיל הרך.</p>	<p>לדאוג שכל הקורסים הדיסציפלינריים יותאמו להכשרת מחנכות לגיל הרך.</p>	8	
<p>לקראת שנת הלימודים תשע"ח עודכנה תכנית הלימודים. התכנית כוללת עבודה מעשית במעונות בסמסטר הראשון לסירוגין: יום אחד בתחילת השנה, שבוע רצוף בסוף סמסטר א' ויום נוסף בתחילת סמסטר ב'. סה"כ 8 ימי התנסות מלאים במעונות. ההתנסות במהלך הסמסטר תאפשר לסטודנטיות לראות רצף התפתחותי מגיל לידה עד 3.</p>	<p>לכלול בתכנית הלימודים העיונית ובתכנית המעשית התייחסות משמעותית לגיל לידה עד שלוש שנים.</p>	9	

חלק א' – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה

המלצות הכרחיות

צעדים ליישום / המלצות שיושמו	ההמלצות	מספר	תחום
<p>הסילבוסים עודכנו ושולבו בהם מקורות מחקריים עדכניים. מצורפים סילבוסים מעודכנים – נספח מס' 4 בעמוד 22 בקובץ זה.</p>	<p>להעלות את הרמה האקדמית של הקורסים בתכנית ולשלב מקורות עדכניים מחקריים.</p>	<p align="center">10</p>	
<p>בשנת הלימודים תשע"ח בתכנית המעודכנת ילמדו הסטודנטיות קורסים העוסקים בהתפתחות הילד, קרי קורסים העוסקים בחשיבה, בהתפתחות המוח, בתיווך ובהתפתחות רגשית. כמו כן התכנית תכלול בתשע"ח: קורס שנתי העוסק בסוגיות של החינוך המיוחד וקורס בניהול גן. קורס הדידקטיקה בסמסטר א לשנה א הורחב ויעסוק גם בגילאי לידה עד שלוש.</p>	<p>להוסיף לתכנית הלימודים תכנים המתייחסים להתפתחות הילד, ילדים עם צרכים מיוחדים, ניהול גן כולל ניהול מסגרות לגילאי לידה עד שלוש ועבודה עם הורים.</p>	<p align="center">11</p>	
<p>השיקולים לקיים את העבודה המעשית בגנים דווקא בשנים א+ב נבעו מהקו של המכללה המקפיד על התנסות מעשית בשנה א – לבדיקת התאמה גם מצד הסטודנטית עצמה וגם מצד הערכתה על ידי המדריך הפדגוגי. מאחר שיום הלימודים בגן הוא ארוך (6 שעות), הוחלט, בשונה מהמסלולים האחרים במכללה, שסטודנטיות הגן ילמדו שנתיים עבודה מעשית ולא שלוש, כך היקף העבודה המעשית הוא 12 ש"ש. בבחינה עצמית הגענו למסקנה כי הנתק שנוצר בשל שנה ג שאין בה עבודה מעשית בגן ועד תחילת שנת הסטאז' אינו טוב, ועל כן אנו מחזירים את העבודה המעשית לשנה ג בכלל ובפרט במסגרת אקדמיה כיתה שאליה נצטרף בקרוב. בתכנית המעודכנת שונה מבנה העבודה המעשית ויהיה כדלהלן: בשנה א – במהלך התנסות המעשית יהיו הסטודנטיות 8 מפגשים (כחצי סמסטר) במעונות ובשאר ימי העבודה המעשית בגני קדם חובה שבהם לומדים ילדים בני 3 – 4. בשנה השנייה הסטודנטיות יתנסו בגני החובה שבהם לומדים ילדים בגילאי 5 – 6.</p>	<p>לבחון מחדש את מבנה העבודה המעשית תוך בחינת היתרונות והחסרונות להתמקדות בשנים א'+ב' ללימודים.</p>	<p align="center">12</p>	<p align="center">הכשרה מעשית</p>

חלק א' – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה

המלצות הכרחיות

תחום	מספר	ההמלצות	צעדים ליישום / המלצות שיושמו
			<p>בשנה השלישית נוסף יום התנסות בשבוע בגנים (למחזור שהחל בתשע"ח). רציונל מבנה העבודה המעשית הוא לאפשר לסטודנטיות ראייה על פני רצף התפתחותי מגיל לידה עד 6 .</p> <p>המכללה נערכת להצטרפות לתכנית אקדמיה כיתה. במסגרת זו תתנהל העבודה המעשית בגן כדלהלן: שנה א - ע"מ במעון ובגני קדם חובה. שנה ב - לימודי דיסקטיקה. שנה ג - אקדמיה כיתה - שלושה ימי התנסות בגנים, חובה וקדם חובה.</p>
	13	לדאוג להתנסות של הסטודנטיות עם ילדים בגיל לידה עד שלוש.	התנסות מעשית במעונות תהיה בשנה א, כמפורט לעיל.
סטודנטיות ובוגרות	14	צורך בהעלאת דרישות הקבלה.	המכללה מקפידה על קבלת סטודנטיות על פי הנחיות משרד החינוך. במקרים של ספק המועמדות נשלחות למבחן מסיל"ה לצורך בדיקת התאמתן להוראה, ועל פי התוצאות נשקלת המועמדות שוב.
	15	רכישת גישה למאגר המידע PsychNet.	המכללה תרכוש את הגישה עבור הסטודנטיות.
תשתיות	16	לאפשר לחברי סגל הגיל הרך תנאים פיזיים מתאימים למימוש הדרישות המוצבות להם בהוראה, במחקר וביצירת קשר עם סטודנטיות ועמיתים כאחד.	המכללה מתחילה בתוספת בנייה לבניינים הקיימים ותיערך להקצאת מקום הולם לכל הנדרש.
מחקר	17	לגייס סגל העוסק במחקר בגיל הרך.	בתשע"ח גייסנו לסגל הגיל הרך מרצים חוקרים בתחום וביניהם: ד"ר ליאורה מוס לוי, ד"ר אורית אלגאוי-הרשור ועוד.

חלק א' – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה

המלצות הכרחיות

צעדים ליישום / המלצות שיושמו	ההמלצות	מספר	תחום
<p>המכללה דואגת ליידע את כל חברי הסגל בלי יוצא מן הכלל בנושא מחקר – זכויות המרצים להשתתפות בהוצאות מחקר, כנסים וכדומה.</p>	<p>להנגיש מידע אודות מחקר באופן שווה וגלוי לכלל חברי הסגל.</p>	18	
<p>במסגרת המשאבים הקיימים המכללה מקצה בכל שנה תקציב נכבד למחקר של הסגל - השתתפות בכנסים, תמיכה בכתיבה, תרגום, הנחייה בעריכת מחקר, ניתוחים סטטיסטיים, ועוד. כידוע, בהגדרת המשרה של מרצה במכללה, אין לצערנו שעות מחקר. אנו מקווים שעם המעבר לות"ת ישולב המחקר בהגדרת המשרה.</p>	<p>להתאים בין מטרות המכללה בקידום מחקר בקרב חברי הסגל לבין המשאבים המוקצים לכך ולבנות תשתית לעריכת מחקר בקרב חברי סגל הגיל הרך : להקצות לסגל זמן למחקר, תקציב לצורך השתתפות בכנסים ארציים ובין לאומיים, תמיכה בכתיבה, תמיכה בביצוע ניתוחים סטטיסטיים וכו'.</p>	19	
<p>כתיבה אקדמית - חלק מלימודי היסוד בלשון, עפ"י ההנחיות הוא כתיבה אקדמית, וכל הסטודנטיות לומדות קורסים אלה. במטרה ליצור שפה משותפת בחוג לגיל הרך, צופיה קרני - ראש החוג ללשון, תגיע לפגישת מרצי החוג ותציג קריטריונים לכתיבה. כל מרצי החוג ידרשו בקורסים השונים יישום של הקטגוריות הנ"ל.</p> <p>קריאת מחקר באנגלית – לקראת תשע"ח הונחו המרצים לשלב מאמרים באנגלית לקריאה במסגרת הביבליוגרפיה של הקורסים. מצורפים סילבוסים לדוגמה – נספח מס' 4 בעמוד 22 בקובץ זה.</p> <p>מודעות לסוגי מחקר ומתודות – בקורסים 'מבוא למחקר כמותי' ו'מבוא למחקר איכותני' וכן בסמינריון המחקרי בחינוך ובגיה"ר לומדות הסטודנטיות להכיר את סוגי המחקר השונים ומתנסות במתודות מחקר בהתאם.</p>	<p>לתמוך ביכולות המחקריות הנדרשות מן הסטודנטיות. הכנה כזאת צריכה לכלול פיתוח הבנה מחקרית, סדנאות כתיבה אקדמית, קריאת מחקר באנגלית, היכרות והתנסות במגוון מתודות בסמינריונים המחקריים ומודעות לסוגי המחקר המתאימים לחקר ההתנסות.</p>	20	

**חלק ב – צעדים ליישום בעקבות דוח הוועדה
המלצות רצויות**

צעדים ליישום / המלצות שיישמו	ההמלצות	מספר	תחום
<p>בתשע"ז יזם החוג לגיה"ר במכללה מפגש עם מרצה אורח מנורבגיה, פרופ' קרי אמילסון, בנושא שוויון מגדרי כמרכיב בתכנית הלימודים בגיל הרך בנורבגיה. למפגש ושיח הוזמנו חברי סגל הגיה"ר ממכללות דוד ילין ובית וגן. לאור הצלחת המפגש הוחלט להמשיך במפגשים מסוג זה.</p>	<p>לקדם אינטראקציה משמעותית יותר בין חברי הסגל במכללה לבין עמיתיהם במכללות ובמסגרות מקצועיות אחרות.</p>	1	סגל ההוראה
<p>המכללה תקפיד יותר על נוהל זה. בעקבות ההמלצה, המרצים שגויסו לתשע"ח ילמדו עד 4 ש"ש בשנה הראשונה.</p>	<p>כדאי לשקול יצירת נוהל מסודר של הפחתת שעות הוראה למרצים חדשים הנקלטים במכללה.</p>	2	
<p>פתחנו קבוצת דיור של בוגרות המסלול על מנת לעדכן על השתלמויות וכינוסים, על לימודי תואר שני, וכן כדי לקבל מהן משובים ולהתעדכן במצב העסקתן. לפי הצורך יוקמו קבוצות בפייסבוק או ברשתות חברתיות נוספות. הבוגרות כולן מוזמנות דרך קבע לימי העיון של החוג ולכינוסים.</p>	<p>כדאי לערוך מעקב שיטתי אחרי בוגרי ובוגרות התכניות, ולקשור אותם למכללה באמצעות השתלמויות וכינוסים. מעקב זה יכול גם איסוף נתונים על העסקת בוגר.</p>	3	סטודנטיות ובוגרות

צעדים ליישום	ההמלצות	מספר	תחום
<p>מבנה- המכללה נמצאת בתהליך אישור הרחבת בנייה. איכות ההוראה בכלל נמצאת בראש סדר העדיפויות של המכללה ונעשות פעולות שונות לקידום ההוראה ולשיפורה. משאבים לכך אין כידוע בתקציבים הרשמיים. המכללה עובדת על גיבוש תכנית להקמת מרכז לשיפור ההוראה. המכללה רואה חשיבות רבה בנושא זה ועושה כל מאמץ לגיוס משאבים לשם כך בקרב המרצים בכלל ובקרב מרצי הגיל הרך בפרט.</p>	<p>לשפר את המבנה והמשאבים המוקצים להערכת איכות ההוראה וקידום ההוראה בגיל הרך.</p>	<p>4</p>	<p>איכות ההוראה והלמידה</p>

1. הקמת מרכז למוח ופדגוגיה – העצמת מורות/ גננות/ אנשי סגל/ סטודנטיות.

ההתקדמות בתחום מדעי המוח מאפשרת לנו לחבר בין ידע וכלים פדגוגיים, למערכות ותהליכים המתרחשים בתוך המוח האנושי. היא מזמינה אותנו להתבונן מזווית חדשה במושגים כגון יצירתיות, מוטיבציה, ותקשורת בין אישית, ולהגיע להבנה עמוקה יותר של ההיבטים הרגשיים, הקוגניטיביים והמטה-קוגניטיביים של הפדגוגיה.

באפרתה אנו מעוניינים להקים מרכז למוח ופדגוגיה שיעצים מורים/גננות, סטודנטים, וסגל הוראה על ידי הנגשה ויצירה של ידע עדכני בתחום הניירו-פדגוגיה. מטרת המרכז תהייה ליזום ולקדם את המחקר בנושא, להדק את הקשר בין הפדגוגיה והבסיס הניירו-ביולוגי שלה ולהנגיש את הידע הנוצר לאנשי חינוך וחוקרים. המרכז ייזום שיתופי פעולה בין סגל המכללה לחוקרי מוח ופדגוגיה, יוביל פיתוח של כלים פדגוגיים המבוססים על הידע העדכני מתחום מדעי המוח ויפעיל אתר אינטרנט המנגיש את הידע הנוצר לסגל, למורים, לגננות ולבוגרי המכללה.

2. קמפוס לגיל הרך

בנושא הגיל הרך שותפים נותני שירותים שונים כגון: מרכז להתפתחות הילד, שירות פסיכולוגי חינוכי, מרכז לבריאות המשפחה, מנהלי מעונות ומשפחתונים, פיקוח על גני ילדים, הורים, רווחה ומינהל קהילתי. כיום כל אחד מנותני השירותים רואה את הילדים באופן מצומצם, קמפוס לגיל הרך ייצור קשר בין נותני השירותים באופן הוליסטי – התפתחותי וקהילתי. שיתוף פעולה ודיאלוג בין-מקצועי שיאפשר המרכז, הוא המפתח לשיפור העבודה עם הילדים.

אפרתה התחילה תהליך לקראת הקמת הקמפוס לגיה"ר בליווי הצוות של פרופ' מנואל טרכטנברג, מתוך אמונה כי המכללה יכולה להוות משאב בקידום הרעיון ובמטרה ליצור קשר בין אקדמיה לחינוך יישומי, ולהכשיר פרחי הוראה בראייה הוליסטית ועם היכרות רחבה של נותני השירותים בגיל הרך.

3. מסלול גיל הרך עם התמחות באמנות

במסגרת שיתוף הפעולה הבינתחומי במכללה המאוחדת אנו מגבשים תכנית ייחודית לגיל הרך בהתמחות אמנות.

נספח מס' 1

סדר היום, מרצי חוג גיל הרך – מפגש 1 / ספטמבר 2017

להלן דוגמה של תכנון מפגש עם מרצי החוג לגיל הרך בדגש על שילוב חברי סגל המסלול לגיל הרך בתכנון תכניות הלימוד.

12:00 – 12:15 פתיחה - סיפור מהגמרא לפי גישת חב"ד, היכרות עם מרצי החוג החדשים.

12:15 – 12:45 הצגת הרציונאל לבניית תכנית הלימודים במסלול הגיל הרך :

- להוראת המקצועות – גיוס מרצים מומחי תחום : מתמטיקה, מדע, חנ"מ, שפה וכו'.
- ראייה מערכתית של כלל התכניות בגיל הרך : סדירות, הסבה ולימודי המשך.
- צמצום קורסים מקוונים.
- בניית תכנית כללית שמשלבת חשיבה, רגש והתפתחות מותאמת לגיל הרך :
  - ❖ חשיבה – חינוך לחשיבה ולמידה מתווכת.
  - ❖ רגש – היבטים רגשיים בתהליכי הוראה ולמידה.
  - ❖ נושאים התפתחותיים - חקר המוח, שפה, חנ"מ, גישות תיאורטיות, (פסיכולוגיה).
- נושאים מרכזיים הקשורים ל"שפות השונות" של הגיל הרך : חינוך גופני, מוזיקה, יצירה, מתמטיקה, מדע, ספרות, משחק.
- חינוך דתי – חגים, סיפורי תורה, שבת.

המרצים יחולקו לזוגות, כל זוג יקבל את תכנית הלימודים במסלול וייתייחס לשאלות הבאות :

1. האם לדעתכם קיים רצף הגיוני בלימוד הקורסים בשנתונים השונים?
2. באלו קורסים הייתם ממליצים למרצים לקיים שיתוף פעולה לגבי תכני ההוראה?
להלן תכנית הלימודים לשנת תשע"ח :

מערכת שעות מסלול הגיה"ר - תשע"ח

שעה 11-12 17:30-19:00	שעה 9-10 17:20 - 15:55	שעה 7-8 15:45 - 14:20	שעה 5-6 13:55 - 12:30	שעה 3-4 11:35 - 10:10	שעה 1-2 9:55 - 8:30	מקום		
גישות ותיאוריות בחינך – שנה א+ב+ג יצחק מלכה 2 ש"ש	החוויה היצירתית של הילד בגיל הרך – שנה א רותי נאמן 2 ש"ש	מבט היסטורי על מעגל השנה - שנה א עופרה מייטליס 1 ש"ש	תנועה וחינוך גופני בגיל הרך - שנה א רעות פז 1 ש"ש	התפיסה המדעית של הילד בגיל הרך - שנה א דסי שטיינר 2 ש"ש-שנתי	דידקטיקה יעל מייזליש 2 ש"ש		סמסטר א	שנה א
גישות ותיאוריות בחינך – שנה א+ב+ג יצחק מלכה 2 ש"ש	החוויה היצירתית של הילד בגיל הרך – שנה א רותי נאמן 2 ש"ש	משחק ככלי התפתחותי בגן הילדים – שנה א רותי נאמן 1 ש"ש	ריתמוסיקה בגיל הרך - שנה א עטרה פישר 1 ש"ש	התפיסה המדעית של הילד בגיל הרך - שנה א דסי שטיינר 2 ש"ש-שנתי	דידקטיקה יעל מייזליש 2 ש"ש		סמסטר ב	
שעה 11-12 17:30-19:00	שעה 9-10 17:20 - 15:55	שעה 7-8 15:45 - 14:20	שעה 5-6 13:55 - 12:30	שעה 3-4 11:35 - 10:10	שעה 1-2 9:55 - 8:30	מקום		
גישות ותיאוריות בחינך – שנה א+ב+ג יצחק מלכה 2 ש"ש	למידה מתכוונת – שיקוף ותיווך בתהליכי למידה יצחק מלכה 1 ש"ש	מושגים מתמטיים בגן הילדים - שנה ב מירית דרעי 1 ש"ש	הבנת הילד את סיפורי התורה בגן-שנה ב בלה בל-אנג' 2 ש"ש-שנתי	דידקטיקה רונית בן חמו רותי נאמן 2 ש"ש	הכרת הילד – שנה ב אביגיל פרידמן 1 ש"ש		סמסטר א	שנה ב
גישות ותיאוריות בחינך – שנה א+ב+ג יצחק מלכה 2 ש"ש	חינוך לחשיבה מקוגניציה למטא קוגניציה – שנה ב יצחק מלכה 1 ש"ש	ספרות ילדים לגיל הרך - שנה ב שולמית מנצורה 1 ש"ש	הבנת הילד את סיפורי התורה בגן-שנה ב בלה בל-אנג' 2 ש"ש-שנתי	דידקטיקה רונית בן חמו רותי נאמן 2 ש"ש	ניצני אוריינות לגן הילדים - שנה ב אסתי בן מנחם 1 ש"ש		סמסטר ב	
שעה 11-12 17:30-19:00	שעה 9-10 17:20 - 15:55	שעה 7-8 15:45 - 14:20	שעה 5-6 13:55 - 12:30	שעה 3-4 11:35 - 10:10	שעה 1-2 9:55 - 8:30	מקום		
גישות ותיאוריות בחינך – שנה א+ב+ג יצחק מלכה 2 ש"ש	היבטים רגשיים בתהליכי הוראה למידה – שנה ג דליה גיא דורון 1 ש"ש	סוגיות בחינך מיוחד לגיל הרך - שנה ג עטרה פישר 2 ש"ש-שנתי	ניהול גן - שנה ג אלי קרוק 2 ש"ש-שנתי	למידה והסתגלות לגיל לידה עד שלוש - התנסות חגי ניקריטין 2 ש"ש	התפתחות שפה - שנה ג ליאורה מוס לוי 1 ש"ש		סמסטר א	שנה ג
גישות ותיאוריות בחינך – שנה א+ב+ג יצחק מלכה 2 ש"ש	הבעת הילד בדרמה - שנה ג נורית פסטרק 1 ש"ש	סוגיות בחינך מיוחד לגיל הרך - שנה ג עטרה פישר 2 ש"ש-שנתי	ניהול גן - שנה ג אלי קרוק 2 ש"ש-שנתי	למידה והסתגלות לגיל לידה עד שלוש - התנסות חגי ניקריטין 2 ש"ש	קהילה והורים - לימוד עצמי - שנה ג אורית אלגאוי - הרשלו 1 ש"ש		סמסטר ב	

3. במרכז השולחן תונח שקית ובה רצועות נייר, כשבכל רצועה רשום שם של קורס. כל זוג ישלוף 3 רצועות ויירשום חמישה נושאים מרכזיים שרצוי שיילמדו בקורס.

12.45 – 13:00 איסוף ומעבר לפעילות הבאה.

13:00 – 13:30 חלוקת טבלה עם המלצות הכרחיות של דוח הוועדה להערכת איכות של תכנית הלימודים. המרצים מתבקשים להציע דרכים ליישום. רצ"ב טבלת "מה נעשה" / דרכים ליישום.

13.30 – 14.00 ד"ר יוני גיאת, ראש מסלול הסבת אקדמאים.

המלצות הכרחיות	דרכים ליישום, מה נעשה....
ביסוס סגל ליבתי – מגוייס למסלול	
שותפות הסגל בתכנון תכניות הלימוד ובפיתוח תכנית המשך (יוזמות בחוג)	
העלאת הרמה האקדמית של הקורסים	
לשלב מקורות עדכניים בקורסים (בסילבוס)	
גיוס סגל שיעסוק במחקר בגיל הרך	
התנסות ולמידה על גילאי לידה עד שלוש	
הערות, הצעות, יוזמות	

להלן סיכום הישיבה :

סיכום מפגש מרצים במסלול גיל הרך

יום שני ה' תשרי 25.9.17 – הסיכום נשלח למרצי החוג.

התייחסות למערכת שעות גיל הרך בכל השנתונים :

1. חסר איזון בין קורסים מדעיים ובין קורסים הומניים.
2. רמת הכתיבה האקדמית של הסטודנטיות ; דורשת שיפור.

הצעות שהועלו :

- להוריד ציון על הבעה בכתב.
- לבקש מראש החוג ללשון לנסח מסמך לגבי דרישות כלליות בכתיבה, המסמך יצורף לסילבוס של כל קורס
- לבדוק מהי עמדת המכללה לגבי התייחסות המרצים לאיכות הכתיבה.

בהמלצת ד"ר סיגלית רוזמרין, נזמין את צופיה קרני למפגש הבא, צופיה תציג לנו קריטריונים לכתיבה ונתמקד ביתרונות ובחסרונות של דרכי הטיפול בנושא. – בוצע, צופיה תגיע לישיבה הבאה.

3. קורס ניהול גן נלמד בשנה ג' – עלתה הצעה ללמדו בשנה ד במקביל לסטאז' – ההצעה נדחתה, כי בשנה ד תחסר הכנה לפתיחת שנת לימודים וכן נושאי הקורסים עלולים להיות חופפים לתכנית הלימודים בסדנת הסטאז'.

4. לקדם למידה מולטידיספלינארית – ליצור קשר בין הקורסים האקדמיים ובין יישומן בהתנסות המעשית בגן.

5. להכין קובץ שבו כל מרצה ירשום את המטלות שהוא מבקש ליישם בהתנסות המעשית. מטרת הקובץ היא לבדוק שאין עומס לסטודנטיות במטלות יישומיות בגן. – בוצע, להלן קובץ לדוגמה:

פברואר		ינואר		דצמבר		נובמבר		אוקטובר		ספטמבר		
מטלה	שם מרצה	מטלה	שם מרצה	מטלה	שם מרצה	מטלה	שם מרצה	מטלה	שם מרצה	מטלה	שם מרצה	
			עפרה מיסיליס	חקר בסביבות	דמו שטיינר							1
קריאת מאמר בנושא משחק והגשת דוח קריאה	רותי באמן	הגשת עבודת התנסות בחומרים - יצירה חופשית/יצירה מובנית	רותי באמן									2
		תעשית בילד 1	אביגיל פרידמן	1 תעשית בילד	אביגיל פרידמן	2 תעשית בילד	אביגיל פרידמן	1 תעשית בילד	אביגיל פרידמן			1
		דוח הפעלת תוכנית לימודים בגן סיכום טכנע עבודת מעשית	רותי באמן	דוח השתתפות במסיבה בגן	רותי באמן	דוח החלפת סייעת	רותי באמן	סיכום טבלע ע"מ	רותי באמן			2

6. נושא השבת – יילמד במסגרת הקורס הבנת הילד את סיפורי התורה, בקורס ספרות ילדים תהיה התייחסות לספרי ילדים בנושא זה. – בוצע; המרצה הרלוונטי יטפל בעניין.

7. קורס התפתחות השפה נלמד בשנה ג' וזה אולי מאוחר מידי – מוצע שבקורס הכרת הילד הנלמד בשנה א יינתן מענה לנושא.

8. תחום מתמטיקה מדע וטכנולוגיה (ממ"ט) ילמד בשני קורסים: מתמטיקה – כקורס סמסטריאלי, והתפיסה המדעית - כקורס שנתי, אלי קרוק נאות לעזור בהתאמת הקורס לדרישות תכנית הליבה של משרד החינוך.

9. הוצע לקיים לחוג גיה"ר יום עיון וסיור בנושא רב תרבותיות/ יחד שבטי ישראל.

10. ד"ר יוני גיאת שיתף במסגרת הלימודים של הסבה, עלתה בקשה להתחשב בצרכי הסטודנטים בקבוצה ייחודית זו.

בישיבה נתבקשו המרצים לרשום נושאים מרכזיים שכדאי ללמדם בקורסים השונים. להלן ריכוז הדברים שהוצעו:

שם הקורס	נושאים שכדאי להתייחס אליהם במהלך הקורס
התפיסה המדעית של הילד	חשיפה לתכנית ממ"ט של משרד החינוך הכרת אתרים בתחום
הבנת הילד את סיפורי התורה	שבת, חומש בראשית שמות, מגילה, אגדה, התנסות מעשית
ניהול גן	מפגש עם אנשי מקצוע מתחום גיל הרך תצפית על מפגשים עם הורים עבודת צוות

ניהול עבודת צוות	שיתופי פעולה עם גורמי סיוע שונים : סייעת, בנות שירות, מדריכה, מטפלים פרא-רפואיים, אחריות הגנת בניהול, בהקשבה ניהול ישיבות צוות סנכרון מידע על הילדים
הורים וקהילה	מעגל השנה בקשר הורים-גן מעורבות הורים מפגשי הורים גנת ליווי ועזרה למשפחות בסיכון, עולים זיהו ואבחון ילדים עם קשיים התפתחותיים. התמודדות עם קהילות שונות : דתיים, חילוניים, מרקם חברתי. התמודדות עם ביקורת
משחק ככלי התפתחותי	תפקיד המבוגר במשחק בגיל הרך תהליכי בחירת משחקים לגן המשחק הסוציו דרמטי ככלי לביטוי וכמוקד לתצפית

בקשות:

- בקורסים מקוונים לציין למרצה את המסלול בו לומדת הסטודנטית.
- לקבל את רשימת הנושאים למפגש המרצים מראש. – יבוצע לקראת הישיבה הבאה.
- להשאיר את מספר המפגשים שלוש פעמים בשנה, כל מפגש יהיה כשלוש שעות ;

המפגשים הבאים יתקיימו אי"ה:

1. יום שלישי, כ"א בשבט (6.2.2018)
2. יום שלישי, י"ג בתמוז (26.6.2018)

אם אינכם יכולים להגיע נא עדכנו את נועה ונבדוק אפשרות לשינוי התאריך והתאמתו לרוב המרצים.

במפגש הבא :

- נזמין את צופיה קרני בנושא קריטריונים לכתיבה אקדמית.
- ניחשף להערות המל"ג.
- שיתוף מרצים מתחום הוראתם.

תודה רבה על שותפות אקטיבית לקידום החוג,
אביגיל

רצ"ב:

דף קשר של מרצי החוג
קובץ למילוי מטלות יישומיות במהלך סמסטר אי

נספח מס' 2

סדר היום, מפגש צוות חשיבה – מפגש 1 / ספטמבר 2017

להלן דוגמה של תכנון מפגש עם המדריכים הפדגוגיים בדגש על פיתוח תכניות המשך לגיל הרך.

14:00 – 14:20 שנה לגן הילדים במדינת ישראל

הצעה: בתחילת כל שיעור דיסקטיקה סטודנטיות יציגו מאמר, כתבה בנושא. בספרייה יהיו רשימת ספרים ומאגרי מידע רלוונטיים.

לאחר הצגה בכיתה הסטודנטיות יסכמו את הדברים בכתב ויגישו אותם כמטלה. המטלה תוצג בסדנה לגיל הרך.

מטלה:

נושא/ כותרת: תכנית רגשית, תחיית השפה העברית, שיטות לימוד, מבנה גן הילדים, הילד בעיני המחנך.

תקופה:

הרחבה: שלוש שורות המתארות, מסכמות את הדברים שהוצגו בכיתה.

תמונה: במידה שיש תמונה אפשר להוסיף

מקורות:

הסטודנטיות יקבלו ציון על ההגשה, כיצד ינתן הציון?

תערוכה:

המטלות יוצגו בסדנה בתערוכה כללית.

הספרניות ידריכו בכיתה במאגרי המידע: כיצד למצוא מאמרים בנושא 70 שנות גן ילדים במדינה. בוצע – הספרייה והסדנה נערכים בהתאם.

14.20-14.30 רותי – שיתוף בכנס באיטליה.

14.30-15.00 אקדמיה כיתה חשיפת התכנית.

15.00-15.30 חשיפה להקמת קמפוס לגיל הרך שמטרותיו הן:

יצירת קשר בין אקדמיה לחינוך יישומי.

פיתוח מחנכות לגיל הרך בראייה הוליסטית.

קידום קהילת הורים כסוכנת תרבות.

הרחבת ההיכרות של הסטודנטיות עם נותני השירותים בגיל הרך.

גורמים חוץ מכללתיים ודרכי פעולה

15.30- 16.00 אהוד עוזיאל, נציג הצוות של פרופ' עמנואל טרכטנברג, יציג את הרציונאל להקמת קמפוס לגיל הרך.

להלן סיכום הישיבה :

סיכום מפגש מדריכים פדגוגיים

יום שני ה' תשרי תשע"ח 25.9.17 – הסיכום נשלח לכל המד"פים

נושא 1 : 70 שנה למדינת ישראל / חיים שכאלה על גן הילדים הישראלי

מטרות :

- להתייחס לנושא באופן משמעותי לסטודנטיות
- לתת כלים ליישום נושא שנתי

המטלה- בקורס דיסקטיקה :

בכל שיעור סטודנטית תציג מאמר, תמונה, רעיון, כרזה הקושרים לנושא. המטלה תהיה חלק מחובות קורס דיסקטיקה.

להן המטלה שתוצג לסטודנטיות :

במלך השנה נעסוק בנושא השני שנבחר על ידי משרד החינוך : 70 שנה למדינת ישראל. במסגרת החוג לגיל הרך נתמקד בנושא "חיים שכאלה על גן הילדים הישראלי".

לאורך השנה כל סטודנטית תציג כ- 7 דקות המייצגות מאמר, כתבה, פרק, תמונה וכד' ביחס לגני הילדים ב 70 השנה שחלפו.

להצגה בכיתה יש לצרף סיכום קצר של הדברים על גבי דף בגודל 4A הכולל :

- כותרת/ שם הנושא
- תקופה
- תיאור הנושא
- תמונה, אביזר- רשות
- מקורות

הסיכום הכתוב יועבר לתצוגה בסדנה לגיל הרך.

נא אשרו, העירו כדי שנגבש את המסמך בהקדם.

נושא 2 : שיתוף בכנס באיטליה

למדנו כיצד מכללה מייצגת את העשייה שלה : חלוקת עטים עם שם המכללה, הצגה זורמת בין מרצי החוג. נחשפנו לעבודה בגנים בריג'ו אמיליה, שילוב של אומנות ויצירה.

תודה לרותי על השיתוף המעניין והמצגת.

נושא 3 : אקדמיה כיתה

תכנית אקדמיה כיתה תהיה חלק בלתי נפרד בתהליך ההכשרה. לפיכך כבר בשנה זו מחזור א' יתחיל בתכנית. בשלב זה איננו מפרסמים את התכנית לסטודנטיות, ממתנינים לגיבוש סופי שלה. אנו לומדים את ההשלכות לגבי המרצים והמדריכים הפדגוגיים, ניצור קשר בהמשך לברור ותיאום.

נושא 4 : הקמת קמפוס לגיל הרך

מטרות :

- יצירת קשר בין אקדמיה לחינוך יישומי.
- פיתוח מחנכות לגיל הרך בראיה הוליסטית.
- הרחבת ההיכרות של הסטודנטיות עם נותני שירותים לגיל הרך.
- הובלת קמפוס ייחודי בירושלים.

תודה לאהוד עוזיאל על הרחבת התפיסה של קמפוסים לגיל הרך ועל ברכת הדרך.

משימתנו הראשונה היא קביעת מפגש בין נותני השירותים באזור, מבקשת שכל אחד ייקח על עצמו לאתר שם, טלפון נייד וכתובת מייל של אחד או שניים משותפים הרשומים בטופס המצורף.

נא מלאו את הגורם אותו אתם תארתו – בתהליך.

☒ **המפגש הבא יתקיים ביום שלישי, י"א מרחשוון [31.10.17] בשעה 18:00-20:00.**

תודה על הכל ובמיוחד שאנחנו צוות שזכה.
גמר חתימה טובה ובשורות טובות,
אביגיל.

'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'

בע"ה אדר תשע"ז

דרגות קידום למורי המכללה

תקנון מכללתי

תקנון דרגות הקידום מבוסס בעיקרו על חוזר משרד החינוך בנידון. ההכרעה בבקשות עד דרגת 'מרצה בכיר' היא של ועדת מינויים; 'מרצה בכיר א' - הוועדה המשולבת - משרד החינוך-מל"ג; פרופסורה - מל"ג. בכל מקרה ועדת המינויים היא המעניקה את האישור להמשך הטיפול אצל הגורמים החיצוניים.

התקנון מחולק לשני פרקים: דרגות קידום במסלול הרגיל ודרגות קידום במסלול הנלווה. במסלול הרגיל הדגש המחקרי מובלט; במסלול הנלווה מובלטת היצירה לסוגיה כאמת מידה חשובה לקידום.

דרגות קידום במסלול רגיל

א. דרגות רגילות

1. זכאות
  - זכאי להגיש בקשה לדרגת קידום מורה בעל קביעות, בעל תואר שני או שלישי, ובהיקף משרה קבוע במוסד של 75% לפחות.
  - המועמדים לדרגת מרצה בכיר א' צריכים קביעות של 100%.
  - מורה חייב למלא 4 שנות הוראה במוסד, לפני שהוא זכאי להגיש מועמדות כלשהי.
  - יש חובה למלא תקופת שהייה של 3 שנים בין דרגה לדרגה.
  - תקופת השהייה מתחילה מיום קבלת הדרגה האחרונה.
  - [תקופת השהייה בין דרגת 'מרצה בכיר' ל'מרצה בכיר א' היא 4 שנים].
2. תחום עיסוק
  - לכל מורה הוגדר תחום עיסוק [חינוך, הדרכה, מדעים, אמנות, רוח וחברה], והוא יכול להגיש בקשה בתחום שלו, לפי המוצע על ידי משרד החינוך במכסה לאותה שנה.

3. הקריטריונים לדיון בבקשה

פרסומים	יוזמות ופיתוח חומרי למידה	מצוינות בהוראה	קריטריונים
			הדרגה
20%	30%	50%	מורה בכיר
20%	50%	30%	מרצה
20%	60%	20%	מרצה בכיר
20%	60%	20%	[מרצה בכיר א']

4. התגמול על רמות הקידום, אחוז מהשכר המשולב
מורה בכיר 7.5%; מרצה - 10%; מרצה בכיר - 12.5%; [מרצה בכיר א - 20%].

5. הגשת הבקשה

- להגשת הבקשה יש להכין תיק עם כל הנתונים.
- יש לציין פרטים אישיים מלאים, תארים, ניסיון מקצועי קודם, דרגת קידום קודמת - אם יש; יש לציין לאיזו דרגת קידום מתייחסת הבקשה הנוכחית.
- יש לבנות את התיק לפי שלושת הקריטריונים שבסעיף 3 דלעיל; לצרף דוגמאות לעבודות, פרויקטים, יוזמות, תרומה למכללה וכד'; להוסיף מסמכים, צילומי מאמרים, המלצות של הממונים או של אחרים.
- מורה שהגיש בקשה בעבר, והיא נדחתה מכל סיבה שהיא, רשאי להגיש אותה שוב מהשנה שלאחר הדחייה לאחר עדכונים, והיא תישקל מחדש במקביל לשאר הבקשות באותה שנה.
- [למרצה בכיר א' יש צורך במספר המלצות של גורמים מדעיים חיצוניים בארץ ובחול].

הדרישות הפנימיות של ועדת הקידום של מכללת אמונה-אפרתה

דרגה	מספר הפרסומים מהדרגה הקודמת	מספר פרסומים לא שפיטים*	מספר המאמרים מפרסומים שפיטים*	המלצה מראש החוג/המסלול	המלצה מממליצים ללא קשר אישי (מקצועי או אקדמי)**	המלצה מממליצים אחרים מחוץ למכללה**
מורה בכיר	3	3 ***	_____	1	_____	1
מרצה	4	2	2	1	_____	2
מרצה בכיר	5	2	3	1	1	2
[מרצה בכיר א']	6	2	4	1	2	2

* בכל דרגת קידום צריך פרסומים נוספים על אלו שהוצגו בדרגה הקודמת, לפי הנתונים בטבלה.
** בכל שלב חייב להיות ממליץ אחד חדש שלא המליץ קודם בכל אחת מהקטגוריות של סוגי הממליצים.
הפנייה לממליצים שיוצעו על ידי המועמד תיעשה על ידי המוסד.
*** אפשר להמיר מאמר לא שפיט אחד בהשתתפות פעילה בשני כנסים בינלאומיים.
[לועדה יש זכות להתייחס גם לאיכות המאמרים שפורסמו].

ב. פרופסורה

1. לדרגת קידום של פרופ' חבר יוגש בעל דרגת מרצה בכיר לפחות (אין חובה בדרגת מרצה בכיר א!).
2. הקריטריונים: מצוינות בהוראה – כ- 20%; יוזמות ופיתוח, תרומה למכללה, תרומה לקהילה כ- 20%; פרסומים כ-60%.
3. יש צורך בפרסומים שפיטים, בערך – 10, הקשורים במישרין במקצוע ההתמחות המרכזי של המועמד.
4. פרסומים לא-שפיטים בעלי ערך ותרומה ירוכזו ויוגשו בנפרד.
5. יש צורך בספר מוכר.
6. יש צורך במספר המלצות מאנשי אקדמיה בעלי מוניטין העוסקים בתחומים דומים לזה של המועמד ממוסדות שונים בארץ ובחול.

עלה נעלה!

בהצלחה! ד"ר סיגלית רוזמרין, רכזת ועדת קידום

דרגות קידום במסלול נלווה

מסלול נלווה מיועד למורים מומחים בתחום מקצועי על בסיס מומחיותם, ניסיונם המעשי ותרומתם למוסד בתחום ההוראה.

א. דרגות רגילות

1. זכאות
  - זכאי להגיש בקשה לדרגת קידום מורה בעל קביעות, בעל תואר שני או שלישי, ובהיקף משרה קבוע במוסד של 75% לפחות.
  - המועמדים לדרגת מרצה בכיר א' צריכים קביעות של 100%.
  - מורה חייב למלא 4 שנות הוראה במוסד, לפני שהוא זכאי להגיש מועמדות כלשהי.
  - יש חובה למלא תקופת שהייה של 3 שנים בין דרגה לדרגה.
  - תקופת השהייה מתחילה מיום קבלת הדרגה האחרונה.
  - [תקופת השהייה בין דרגת 'מרצה בכיר' ל'מרצה בכיר א' היא 4 שנים].
2. תחום עיסוק
  - לכל מורה הוגדר תחום עיסוק [חינוך, הדרכה, מדעים, אמנות, רוח וחברה], והוא יכול להגיש בקשה בתחום שלו, לפי המוצע על ידי משרד החינוך במכסה לאותה שנה.

3. הקריטריונים לדיון בבקשה

פרסומים/עשייה אמנותית	יוזמות ופיתוח חומרי למידה	מצוינות בהוראה	קריטריונים הדרגה
20%	30%	50%	מורה בכיר
30%	40%	30%	מרצה
40%	40%	20%	מרצה בכיר
40%	40%	20%	[מרצה בכיר א']

4. התגמול על רמות הקידום, אחוז מהשכר המשולב
  - מורה בכיר 7.5% ; מרצה - 10% ; מרצה בכיר - 12.5% ; [מרצה בכיר א - 20%].
5. הגשת הבקשה
  - להגשת הבקשה יש להכין תיק עם כל הנתונים.
  - יש לציין פרטים אישיים מלאים, תארים, ניסיון מקצועי קודם, דרגת קידום קודמת - אם יש ; יש לציין לאיזו דרגת קידום מתייחסת הבקשה הנוכחית.
  - יש לבנות את התיק לפי שלושת הקריטריונים שבסעיף 3 דלעיל ; לצרף דוגמאות לעבודות, פרויקטים, יוזמות, תרומה למכללה וכד' ; להוסיף מסמכים, צילומי מאמרים, המלצות של הממונים או של אחרים.
  - מורה שהגיש בקשה בעבר והיא נדחתה מכל סיבה שהיא, רשאי להגיש אותה שוב לאחר עדכונים, והיא תישקל מחדש במקביל לשאר הבקשות באותה שנה.
  - [למרצה בכיר א' יש צורך במספר המלצות של גורמים מדעיים חיצוניים בארץ ובח"ל].

הדרישות הפנימיות של ועדת הקידום של מכללת אמונה-אפרתה

דרגה	פרסומים/עשייה אמנותית	המלצה מראש החוג/מסלול	המלצה מממליצים ללא קשר אישי מקצועי או אקדמי**	המלצה מממליצים אחרים מחוץ למכללה**
מורה בכיר	***	1	—	1
מרצה	***	1	—	2
מרצה בכיר	***	1	1	2
[מרצה בכיר א']	***	1	2	2

- * בכל דרגת קידום צריך פרסומים נוספים על אלו שהוצגו בדרגה הקודמת, לפי הנתונים בטבלה.
- ** בכל שלב חייב להיות ממליץ אחד חדש שלא המליץ קודם בכל אחת מהקטגוריות של סוגי הממליצים. הפנייה לממליצים שיוצעו על ידי המועמד תיעשה על ידי המוסד.
- *** המועמד יצטרך להגיש בכל דרגה עשייה ראויה שיש בה חידוש מאז קבלת הדרגה הקודמת שתוכיח התקדמות משמעותית בתחום.

ב. פרופסורה

1. לדרגת קידום של פרופ' נלווה יוגש בעל דרגת מרצה בכיר לפחות (אין חובה בדרגת מרצה בכיר א!).
2. הקריטריונים: מצוינות בהוראה – כ- 20%; יוזמות ופיתוח, תרומה למכללה, תרומה לקהילה כ- 20%; פרסומים/עשייה אמנותית כ- 60%.
3. יש צורך בפרסומים שפיטים, בערך – 10, הקשורים במישרין במקצוע ההתמחות המרכזי של המועמד.
4. פרסומים לא-שפיטים בעלי ערך ותרומה ירוכזו ויוגשו בנפרד.
5. יש צורך בספר מוכר.
6. יש צורך במספר המלצות מאנשי אקדמיה בעלי מוניטין העוסקים בתחומים דומים לזה של המועמד ממוסדות שונים בארץ ובח"ל.

עלה נעלה!

בהצלחה! ד"ר סיגלית רוזמריין, רכזת ועדת קידום

סילבוס

שם הקורס: הכרת הילד
שם המרצה: ד"ר אביגיל פרידמן
היקף הקורס: 1 ש"ש (סמסטר א')
אופי הקורס: שיעור ותרגיל

מטרות הקורס:

1. פיתוח מודעות ביקורת עצמית ואחריות לגבי תהליך הערכה בגיל הרך.
2. פיתוח הבנה דיפרנציאלית של ילדים, הכרה בהבדלים אינדיבידואלים ביניהם, בהתעניינות שלהם, בסגנון הלמידה וביכולותיהם כבסיס לתכנון פעילות הגנת.
3. זיהוי ואיתור יכולות ומוקדי קושי של ילדים; הבחנה בין אפיונים התפתחותיים: סגנונות התנהגות שונים, הנכללים בטווח הרחב של הנורמה ומרכיבים אישיותיים של ילדים, ובין ליקויים התפתחותיים המהווים סטייה מהנורמה ומעכבים את מהלך ההתפתחות.
4. הכרת כלים להערכה בגיל הרך. הקניית כלים לתצפית על מנת להבין ילד בתחומים השונים.
5. הכרת תפקיד הגנת בתהליך האיתור של ילדים עם צרכים שונים ותרומתה הייחודית בעבודת הצוות החינוכי-טיפולי.

מבנה הקורס:

1. אמונות ותפיסות של גנות לגבי תהליך הערכה בגיל הרך.
2. הוראה תואמת התפתחות – הכרת הגישה, ביטוייה היום יומיים בגן ודרכים ליישומה.
3. התצפית בגן הילדים, סוגי תצפיות ומטרותיהן. הקניית כלים לעריכת תצפית וניתוחה. תצפית שיטתית, לאורך זמן, בסביבה הטבעית של הילד כדרך חינוכית מהותית להיכרות מעמיקה עימו.
4. מיקוד בתהליכי פענוח והסקת מסקנות בעקבות המידע הנאסף במהלך התצפית ובניית תכנית מותאמת התפתחות.
6. הכרת תחומי התפתחות הילד – העמקה בארבעת תחומי ההתפתחות בגיל הרך: קוגניטיבי, רגשי-חברתי, שפתי ומוטורי תנועתי. הבנת אפיונים התפתחותיים וכיצד הם באים לידי ביטוי בהתנהגות הילד בגן.
7. הכרת מאפייני מזג של ילדים, זיהוי העדפות ויכולות של כל ילד.
8. מיפוי פרופיל ילדי הגן ובניית תכנית אישית מותאמת לילד.
9. דרכים ליישום למידה מתווכת והשפעתה על התפתחות הילד, פיתוח יכולת למידה והסתגלות למצבים חדשים.
10. תיאוריית האינטליגנציות המרובות – הבנת הפוטנציאל האנושי מעבר ל-I.Q. חשיפה לשבע האינטליגנציות, ליכולת לפתור בעיות ולצור תוצרים.

דרישות הקורס ומרכיבי הציון:

1. עריכת תצפיות במהלך הסמסטר והצגתן בשיעורים – 10%
2. מבחן בסוף הסמסטר – 90%

ביבליוגרפיה

חובה

אור, ע' (2012). הבנת יכולותיהם של תינוקות ופעוטות כנקודת מוצא למיפוי צורכיהם: יישומים קיימים ואפשריים במסגרות הגיל הרך. **ביטאון מכון מופת**, 47, 46-50.

הוד-שמר, (2014). תיווך התנסות בלמידה מתווכת, 2: 26-27, 2014, מכללה לחינוך ע"ש קיי, באר-שבע.

טל, ק' (2004). תיווך מטפח אוריינות בגיל הגן כדוגמא ליישום של הוראה תואמת התפתחות. **דפים**, 37, 40-10.

משרד החינוך (2010). **עשייה חינוכית בגן הילדים קווים מנחים לצוות החינוכי**. ירושלים: גף פרסומים, משרד החינוך.

פדרמן, ד', (2014). תרפיה בתנועה והקשרה למדעי המוח ולמיינדפולנס, **עיניים בחינוך**, חיפה 11-12 : 368-379.

צור, ב', סגל, מ', ורום, א' (2012). והילד אומר – רכישת שפה ותקשורת בילדות. תל-אביב: מכון מופ"ת.

רוזנטל, מ', גת, ל', וצור, ח' (2008). לא נולדים אלימים: עולמם הרגשי והחברתי של ילדים קטנים. בני ברק: הקיבוץ המאוחד. (טמפרמנט: 89-106; תוקפנות: 186-197).

שופר אנגלהרד, ע' (2013). לקראת חינוך מיטבי בגן הילדים: הצעות לגנונות על בסיס ידע מחקרי. ירושלים: היזמה למחקר יישומי בחינוך. אוחזר מתוך:

<http://education.academy.ac.il/Uploads/BackgroundMaterials/Hebrew/kindergarten-Hebrew010113.pdf>

Tzuriel, D. (2013). Mediated Learning Experience and cognitive modifiability. **Journal of Cognitive Education and Psychology**, 12 (1), 59-80.

Albers, E. M., Riksen-Walraven, J. M., & Weerth, C. (2010). Developmental stimulation in child care centers contributes to young infants' cognitive development. **Infant, Behavior and Development**, 33, 401-408.

רשות

גודקאר, א' (2002). התפתחות קוגניטיבית. [גרסה אלקטרונית]. נדלה ב 15/10/2017, מאתר פסיכולוגיה עברית אוחזר מתוך: <http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=1>

קדוסי, א', ובן-ישי, א' (2011). צו התנועה, **הד הגן**, 76(2): 12-15.

קליין, פ' (2008). איכות התהליך החינוכי: אינטראקציה בין ילדים למבוגרים. בתוך פ"ש קליין ווי יבלון (עורכים), **ממחקר לעשייה בחינוך לגיל הרך**, ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 91-113.

פלוטניק, ר', ואשל, מ' (2007). **ספר הגן: תכנית פסיכופדגוגית-אקולוגית על פי שלבי ההתפתחות של הילד וההורה מלידה עד שש ברוח החינוך הקיבוצי**. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. (עמ' 33-66; 77-89).

שם הקורס: ניצני אוריינות

שם המרצה: ד"ר אסתי בן מנחם-תאומים

היקף הקורס: 1 ש"ש (סמסטרילי)

סוג הקורס: שיעור ותרגיל

מטרות הקורס:

1. הסטודנטית תכיר תיאוריות שונות על ההתפתחות האוריינית של הילד והתמקדות בתפיסה של "ניצני אוריינות".
  2. הסטודנטית תדע לפתח את השימוש בשפה הדבורה תוך דגש לשימוש במצבי תקשורת מגוונים.
  3. הסטודנטית תלמד לעודד ולטפח ניצני אוריינות אצל ילדי הגן תוך התייחסות להתפתחות האוריינית של כל ילד ולשונות בין הילדים.
  4. הסטודנטית תלמד על השפעת המשפחה והחברה על ההתפתחות האוריינית של הילד.
  5. הסטודנטית תלמד על התפתחות התנהגויות קריאה וכתובה: שלבי התפתחות, ערנות לכתוב והמשגת הכתוב.
  6. הסטודנטית תערוך היכרות מעמיקה עם תוכנית הלימודים "תשתית לקראת קריאה וכתובה בגן הילדים" (2006): הכרת היעדים על פי גילאים (3-4, 4-5, 5-6), הכרת ההתנהגויות המעידות על השגת היעדים והצגת פעילויות המקדמות את היעדים.
נושאים שיידונו מתוך התוכנית:
- פיתוח המודעות הפונולוגית, הכרת האותיות (זיהוי, עיצוב בכתב, הכרת שם האות והצליל) וראשית קריאה וכתובה.
  - כשירות לשונית: פיתוח שפה עשירה באוצר מילים, חשיבה על מבנים מורפולוגיים ותחביריים, התפתחות הפרגמטיקה, מודעות ופיתוח כישורי שיח עפ"י גיל, הכרת משלבים שונים של הלשון (שפה יומיומית, לשון גבוהה, לשון הספר).
  - מכוונות לספר: הנאה רגשית וחוויה אסתטית מקריאת ספרים, הבעת רשמים ומתן ביטוי לתובנות בעקבות הקריאה, הבחנה בשימושי לשון ייחודיים לספרות, יכולת לספר סיפור בעל מבנה כולל של סיפור.

מבנה הקורס:

1. אוריינות, ניצני אוריינות ובוריינות – הגדרה.
2. הרקע ההיסטורי לחקר ניצני האוריינות.
3. מוכנות לקריאה וניצני אוריינות – הדומה והשונה.
4. הבסיס התיאורטי לחקר ניצני אוריינות – הצגת תיאוריות מרכזיות והשפעתן: פיאז'ה, חומסקי, ויגוצקי.
5. ניצני כתיבה.
6. ניצני קריאה.
7. מכוונות לספר – מבנים בספרות ילדים המעודדים קריאה.
8. פיתוח מודעות פונולוגית.
9. פיתוח מודעות מורפולוגית.
9. עקרונות התייחוד בדגש על אוריינות.

10. עידוד השיח בגן.
11. ניצני אוריינות והסביבה הלימודית - שילוב אוריינות במשחק ובפינוק הגן.
12. על המעבר מהגן לבית הספר.

תוצרי הלמידה אשר מצופה שהסטודנט ישיג מהקורס:

- הסטודנטית תציג מאמר עדכני העוסק בניצני אוריינות.
- הסטודנטית תערוך אבחון ניצני כתיבה וקריאה ותבחן אלו שיקולים מפעיל הילד.
- בכתבתו (שיקולים פונטיים, רפרנציאליים, מורפולוגיים, רפרנציאליים ופונטיים ועוד) – מצ"ב דוגמה.
- הסטודנטית תערוך פעילות משחק באוריינות לילדי הגן.

דרישות הקורס:

- השתתפות בדיוני הכתה.
- הצגת מאמר עדכני בנושא ניצני אוריינות.
- עריכת אבחון ניצני קריאה וכתיבה.
- הכרת משחקים לפיתוח האוריינות הפעלת קבוצה בגן באחד המשחקים.
- הכרה לעומק של תכנית הלימודים לגן – "תשתית לקראת קריאה וכתיבה בגן הילדים".
- עמידה במבחן סופי.

מרכיבי הצינון:

- השתתפות פעילה – 10%
- עריכת אבחון ניצני כתיבה 20%
- תרגיל - הצגת מאמר 20%
- העברת פעילות משחק אורייני בגן הילדים – 20%
- עמידה במבחן סופי 30%

ביבליוגרפיה

חובה

- זיו, מ' (2011). קריאה ושיח המסייעים להתפתחות ההבנה החברתית של ילדים. בתוך: ע' קורת וד' ארם (עורכות). **אוריינות ושפה**. ירושלים: מאגנס. 265 – 286.
- מוריסון, פ.ג., קונור, ק. מ., הינדמן, א. (2010). למידה בגן והתפתחות אוריינית במעבר לבית הספר, בתוך: לוין, א. (עורכת) **אוריינות ושפה** (3), 11-21.
- משרד החינוך והתרבות. (2007). תשתית לקראת קריאה וכתיבה. ירושלים; מעלות, 84.
- פיין, י., ארם ד., זיו, מ. (2014). קידום ההבנה הרגשית חברתית של הילד באמצעות תיווך הורי בעת קריאת ספרים: תכנית התערבות בקרב ילדי גן ממיצב נמוך. **מגמות** מט (3), 415-445.

Aram, D. (2010). Writing with young children: A comparison of paternal and maternal guidance. **Journal of Research in Reading**, 33, 4-19.

Katzir, T., Schiff, R., & Kim, Y. (2012). The effects of orthographic consistency on reading development: A within and between cross-linguistic study of fluency and accuracy among fourth grade English and Hebrew-speaking children. **Learning and Individual Differences**, 22(6), 673-679

רשות

ארם, ד. והושמנד, ש. (2011). הורים כותבים עם ילדיהם: הערכת היציבות והגמישות בסגנון התיווך ההורי. בתוך: ע' קורת וד' ארם (עורכות). **אוריינות ושפה**. ירושלים: מאגנס. 264-247.

בלום-קולקה, ש. וחמו, מ. (2010). **ילדים מדברים, דפוסי תקשורת בשיח עמיתים**. תל אביב: מט"ח.

קורת ע. (2011). התפתחות ניצני אוריינות בהקשר חברתי כלכלי. בתוך: ע' קורת וד' ארם (עורכות), **אוריינות ושפה** (עמ' 233-246). ירושלים: מאגנס.

תובל, ח. וגוברמן, ע. (2011). איורים "נרטיביים" ואיורים "מדעיים" בארגון הכלים של ילדי גן. בתוך: ע' קורת וד' ארם (עורכות), **אוריינות ושפה**. ירושלים: מאגנס. 108-93.

Levin, I., Aram, D. (2013). Promoting early literacy via practicing invented spelling: A comparison of different mediation routines. **Reading Research Quarterly**, 48(3), 221-237.

Levin, I., Aram, D., Tolchinsky, L., & McBride-Chang, C. (2013). Effects of orthographic depth on maternal mediation of writing: Relations to children's emergent reading and spelling. **Reading Research Quarterly**, 48(4), 387-402.

מקורות נוספים ואתרים

אתר הקדם יסודי - תשתית לקראת כתיבה וקריאה

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/preschool/kria_ktiva/tochniyotlimodim/tochnitlimudimtashtittocnit.htm

אתר החינוך הלשוני – אגף שפות

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/Chinuch_Leshoni/ChinuchLeshoni/

/

אתר הקורס במודל

<http://online.emuna-efrata.ac.il>

סילבוס

שם הקורס: מושגים מתמטיים לגיל הרך

שם המרצה: מריט דרעי

היקף הקורס: 1 ש"ש (סמסטר א')

אופי הקורס: שיעור ותרגיל

מטרות הקורס:

1. הסטודנטית תכיר את תכנית הלימודים במתמטיקה בקדם יסודי על כלל מרכיביה.
2. הסטודנטית תעמיק את ידע התוכן שלה במושגים מתמטיים הנלמדים בגיל הרך ומהווים בסיס למתמטיקה בבית הספר היסודי.
3. הסטודנטית תרכוש כלים פדגוגיים להוראת מושגים מתמטיים בגיל הרך.
4. הסטודנטית תכיר כלים למשוב והערכת הידע המתמטי של הילדים.
5. הסטודנטית תכיר מחקרים בתחום הוראה ולמידה של מתמטיקה בגיל הרך.

מבנה הקורס:

1. תכנית הלימודים במתמטיקה לקדם יסודי – עקרונות התכנית ומרכיביה.
2. למידה והוראה של מושגים מתמטיים בגיל הרך.
3. המושג מספר: ספירה ומניה, אומדן, זיהוי וייצוג של כמויות, מספרים ופעולות, דגמים חוזרים.
4. תחושה מרחבית וגיאומטריה: גופים, צורות וסימטריה.
5. מושגים כמותיים בחיי היומיום: יחסי גודל, מדידות, אומדן, זמן, כסף, איסוף וייצוג של נתונים.
6. השיח המתמטי ככלי להעמקת החשיבה וההבנה המתמטית של ילדי הגן.
7. הערכה ומדידה של ידע מתמטי בגיל הרך.
8. רצפים: מגן הילדים לבית הספר היסודי.

תוצרי הלמידה אשר מצופה שהסטודנט ישיג מהקורס:

- הטמעת עקרונות תכנית הלימודים במתמטיקה בקדם יסודי והיכרות עם כלל מרכיביה.
- למידת גישות הוראה ולמידת מתמטיקה בגיל הרך.
- התנסות יישומית בבניית פעילות מתמטית לגיל הרך והצגתה.
- שליטה והבנה מעמיקה של המושגים המתמטיים הנלמדים בגן הילדים והקשרים ביניהם.
- היכרות עם כלים למשוב והערכת הידע המתמטי של ילדי הגן.

דרישות הקורס ומרכיבי הציון:

1. קריאה ומשימה בעקבות קריאת מאמר בהוראת מתמטיקה לגיל הרך 20%
2. הכנת פעילות מתמטית בנושא מתמטי נבחר והצגתו 20%
3. מבחן 60%

ציון עובר בקורס – 56

ביבליוגרפיה

חובה

מברך, ז' (2007) חינוך מתמטי בגיל הרך: המלצות להתחלות טובות, **עלון דע-גן**, 1, 10-19.

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים (2010). **מתמטיקה תכנית הלימודים לגן הילדים בחינוך הממלכתי והממלכתי דתי**, תל אביב; מעלות.

קליון, פ', עדי – יפה, א', חקק- בניזרי, ש' (2012). חשיבה מתמטית של בנים ובנות בגיל הגן: הישגים דומים, תהליכים תורמים שונים, **עלון דע-גן**, 5, 28-35.

שכטר, ט' וספקטור-לוי, א' (2015). "ראיתי שני פרפרים": תפיסה ספונטנית של כמות ומאפיינים מתמטיים בסביבה אצל ילדים צעירים, **עלון דע-גן**, 8, 72-79.

Donoahue, Z. (2016), Opening The World Of Mathematics: The daily math discussion, in: **Teaching Children Mathematics** .22 (7), 428-433.

Clements D. H. (2001), Mathematics in the preschool. In: **Teaching Children Mathematics**, 7 (5). 270-275

Tsamir, P., Tirosh, D., Barkai, R., Levenson, E., & Tabach, T. (2015). Which continuation is appropriate? Kindergarten children's knowledge of repeating patterns. In K. Beswick, T. Muir, & J. Wells (Eds.), **Proceedings of the 39th International Conference for the Australia. Psychology of Mathematics Education**. 4, 249-256.

רשות

ברודי, ד' (2003). גלגולה של קופסת קרטון: ללמוד בעזרת קופסת קרטון – חקר מקרה בגן ניסויי במכללת אפרתה, **הד הגן**, (ג), 36-45.

שכטר, ט' וקסנר ברוך, י' (2013). מדידות או לא להיות: מודדים לומדים ונהנים בגן הילדים, **עלון דע-גן**, 6, 59-50.

תירוש, ד., צמיר, פ., ברקאי, ר., לוינסון, א., טבח מ. (2016). מתמטיקה בגן הילדים: ידע ותחושת מסוגלות להוראה של גננות, **בטאון מכון מופ"ת**, גיליון 57 (ינואר 2016) 29-35.

Grasham G.& Shanon T. (2017): Building Mathematics Discourse In Students in: **Teaching Children Mathematics** .23 (6) .330-366.

Bairaktarova, D., Evangelou, D., Bagiati, A., & Brophy, S. (2011). Early Engineering in Young Children's Exploratory Play with Tangible Materials. **Children Youth and Environments**, 21(2), 212-235.

מקורות נוספים ואתרים

דע-גן: המרכז הארצי לקידום מתמטיקה מדע וטכנולוגיה בחינוך הקדם יסודי.

<http://www.schooly.co.il/da-gan>

מרכז מורים ארצי למתמטיקה בחינוך היסודי.

[/http://ymath.haifa.ac.il](http://ymath.haifa.ac.il)

אתר מפמ"ר מתמטיקה משרד החינוך.

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/Matematika/KdamYesodiVeyesodi/Toc/hnitLimudim

סילבוס

שם הקורס: סוגיות בחינוך המיוחד לגיל הרך

שם המרצה: ד"ר עטרה פיישר

היקף הקורס: 2 ש"ש

סוג הקורס: שיעור ותרגיל

מטרות הקורס:

1. הגברת המודעות לילדים בעלי צרכים מיוחדים והצורך בשילובם במסגרת הרגילה.
2. הכרות כללית עם העולם החינוך המיוחד: הגדרות, מסגרות, סוגי אוכלוסיות וטיפולים קונבנציונליים.

נושאי הקורס:

1. מבוא: היסטוריה של החינוך המיוחד, חוק החינוך המיוחד, נורמה/חריגות.
2. אוכלוסיות היעד בחינוך המיוחד.
3. התייחסות היהדות לילד עם צרכים מיוחדים.
4. מסגרות חינוכיות לילדים בעלי צרכים מיוחדים. שילוב ילד עם צרכים מיוחדים בחברה, בגן, ובבית הספר הרגיל.
5. הילד בעל הצרכים המיוחדים ומשפחתו.
6. שילוב הילד עם צרכים מיוחדים בחברה, בגן, ובבית הספר הרגיל.
7. סקירת אוכלוסיית החריגות: לקות התפתחותית שכלית, תסמונת דאון, ASD, (ליקוי על הקשת האוטיסטי), ADHD (הפרעת קשב ריכוז והיפראקטיביות), SPD (הפרעה בעיבוד ויסות החושי), בעיות רגשיות אצל ילדים (חרדה, אלימות, דיכאון), SLD (ליקוי למידה).
8. מקצועות פרא רפואיים: טיפול במוזיקה, טיפול בתנועה, טיפול באמנות.

תוצרי הלמידה אשר מצופה שהסטודנטית תשיג מהקורס:

- הסטודנטית תכיר את עולם החינוך המיוחד, ההגדרות, סוגי הוועדות השונים, וסוגי המסגרות השונות.
- הסטודנטית תכיר את עולמו של הילד בעל הצרכים המיוחדים במערכת החינוך המיוחד, ובמסגרת השילוב.

מרכיבי הציון:

מבחן סמסטר א' (45%)

מבחן סמסטר ב' (45%)

הצגת מאמר בכיתה (10%)

ביבליוגרפיה

חובה

- אבישר ג', לייזר י', ורייטר ש' (2011). **שילובים מערכות חינוך וחברה**. חיפה: אחוה, 245-269.
- גולדנברג ג', ורדיגר ד', ואחרים (2014). **אתיקה בחינוך מיוחד סוגיות ועקרונות התמודדות**. תל-אביב: מכון מופ"ת, 73-87.

לויין מי (2006). כל ילד חושב אחרת דרך הצלחה לליקויי למידה ולבעלי הפרעות קשב, מושב בן שמן ; מודן.
מרגלית, מי (2014). לקויות למידה : מודל נזיר- התפתחותי- לאחר 15 שנה. מפגש לעבודה חינוכית- סוציאלית,
כ"ב (39), 15- 34.
קליין פי ורוזנטל ו' (2002). חלון של הזדמנויות, לקידום תינוקות וילדים עם תסמונת דאון, אבן יהודה ; הוצאת
רכס, 149- 172, 173- 191.
רוזנטל ואחרים (2009). לא נולדים אלימים, עולמם הרגשי והחברתי של ילדים קטנים. תל-אביב, הקיבוץ
המאוחד.
רוגן ח' (2005). פיגור שכלי- עיון דרכי עבודה והוראה, קרית ביאליק ; א.ח. 9- 42, 103- 124, 143- 189.

Dyson, L. (2010). Unanticipated Effects of Children With Learning Disabilities on Their Families. **Learning Disability Quarterly**. Vol 33, Issue 1.
Feldman, H.M, & Reiff, M.I. (2014). Attention Deficit – Hyperactivity Disorder in Children and Adolescents. **New England Journal of Medicine**. 370 (9), 838-846.

רשות

אנגל-אלדר ר' (2004). מוח, הפרעות קשב ולקות למידה, תל אביב ; רמות.
מחוננים, ליקויי למידה (2005). הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.
קרלין ד' (2007). אני זה אני ואני יכול, חולון ; יסוד.

מקורות נוספים ואתרים :

<http://ogen.cet.ac.il> / עוגן פורטל ליקויי למידה והפרעות קשב וריכוז בישראל
[/http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Special](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Special)
<http://www.hebpsy.net/>